

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **Z. T.,** zast. zákonným zástupcem M. Z., zast. advokátem Mgr. Janem Krátkým, se sídlem Mladá Boleslav, Laurinova 1049, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. září 2004, č. j. 46 Az 2/2004 - 54,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností brojí žalobkyně (dále též stěžovatelka) proti rozsudku shora označenému, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 11. 2002, č. j. OAM-4893/VL-20-06-2002, kterým byla zamítnuta její žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), dále nebyl udělen azyl podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelka prostřednictvím svého zákonného zástupce uvedené důvody kasační stížnosti podřazuje pod ust. § 103 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.), z důvodu existence vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování

skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost. Nebyl zjištěn přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, důkazy, které byly opatřeny pro rozhodnutí, nebyly úplné a rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů, tj. není zde logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro ně. Při zjišťování skutkové podstaty bylo přinejmenším porušeno ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších přepisů (dále jen „správní řád“) a § 77 s. ř. s.

Stěžovatelka tvrdí, že nemá v zemi původu po svém případném příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péči podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti, neboť nemá zajištěno bydlení u příbuzných, zaměstnání, ani žádné příjmy. Oba rodiče jako žadatelé o azyl pobývají v České republice. Stěžovatelka žije již po dobu jednoho roku s druhem, občanem ČR, se kterým hodlá po dosažení věku 18 let v únoru příštího roku uzavřít manželství. Tím také získá právo pobývat na území ČR na základě povolení k trvalému pobytu podle § 65 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, bez nutnosti splnění dalších podmínek a najde si bez obtíží zaměstnání. Do doby skončení řízení o udělení azylu zajistí doklady potřebné k uzavření manželství.

Pokud by se stěžovatelka musela vrátit do svého domovského státu, neměla by zajištěno žádné přijetí a žádnou péči a vztahuje se na ni překážka vycestování ve smyslu § 91 odst. 1 písm. c) zákona o azylu. Kromě toho se na stěžovatelku vztahuje mnohem závažnější překážka vycestování ve smyslu § 91 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o azylu, neboť jí po příchodu do státu původu hrozí ponižující zacházení, spočívající v odvezení do ciziny a v nucení do práce prostitutky věřiteli jejího otce, což v řízení o udělení azylu uvedla a což také potvrdil její otec v níže specifikovaném řízení. Krajský soud se však tímto tvrzením o existenci překážek vycestování vůbec nezabýval.

Zákonný zástupce stěžovatelky, její otec, dále uvádí důvody jeho vlastní žádosti o udělení azylu, když se cítí být pronásledován z důvodu své příslušnosti k určité sociální skupině – k veteránům z války v Afghánistánu. Tvrdil, že věřitelé mu vyhrožovali odebráním výhod plynoucích z jeho postavení veterána s tím, že pokud se těchto výhod v jejich prospěch sám nevzdá, způsobí mu újmu na svobodě – nucené práce a újmu na zdraví, a že vyhrožovali v dané souvislosti újmami na zdraví a na svobodě také členům jeho rodiny. Když tuto skutečnost oznámil policejním orgánům, tyto orgány to nečinně trpěly, a dokonce se dozvěděl, že vyděrači policistům platí, aby s nimi spolupracovali. Zákonný zástupce stěžovatelky tak při pohovoru uvedl věrohodný důvod pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, když má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu své příslušnosti k určité sociální skupině ve státě, jehož občanství má. Toto jeho tvrzení nebylo v rozporu s poslední větou ustanovení § 23 odst. 1 zákona o azylu zaprotokolováno, čehož byla stěžovatelka svědkem. Tuto skutečnost zákonný zástupce v řízení před krajským soudem znovu neuplatnil, protože si nebyl vědom toho, že by její uplatnění mohlo mít v řízení nějaký vliv, nebyl v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného právně zastoupen a neměl v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného tlumočníka, ačkoli není schopen se v českém jazyce dorozumět. V současné době je u Nejvyššího správního soudu vedeno pod č. j. Nad 132/2003 řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 46 Az 1/2004 - 53 ze dne 25. 5. 2004, jímž byla žaloba zákonného zástupce proti rozhodnutí žalovaného o zamítnutí žádosti o udělení azylu zamítnuta. Jestliže by bylo postupováno v řízení o udělení azylu v souladu s právními předpisy, byl by zákonnému zástupci stěžovatelky azyl udělen, a stěžovatelky by mohla získat azyl jako rodinný příslušník azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 13 zákona o azylu.

Kasační námitkou pro udělení azylu z důvodu humanitárního je vztah s občanem ČR, se kterým stěžovatelka uzavře manželství. Existenci oboustranného úmyslu uzavřít manželství s občanem ČR tvrdí stěžovatelka přitom až v této fázi řízení, neboť v řízení před žalovaným a před krajským soudem tento úmysl ještě neměla a nemohla jej tak jako důvod pro poskytnutí humanitárního azylu uplatnit. Prokázat toto své tvrzení může výslechem svého druha Jana Pánka. Stěžovatelka žádá přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, jelikož má za to, že jak jeho rozhodnutí, tak rozhodnutí Krajského soudu v Praze byly vydány v souladu s právními předpisy. Žádost stěžovatelky o azyl byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu (dle judikátu NSS č. j. 4 Azs 195/2004 ze dne 1. 9. 2004 se nemůže v řízení o kasační stížnosti odvolávat posouzení azylu dle § 12 a §14 zákona o azylu, neboť o těchto formách azylu nemohlo být v tomto typu řízení rozhodnuto). K námitkám stěžovatelky vztahujícím se k plánovanému uzavření sňatku s občanem České republiky jakmile nabude zletilosti, správní orgán odkazuje na judikaturu NSS č.j. 2 Azs 65/2003, který judikuje, že manželství s občanem České republiky samo o sobě nepředstavuje případ hodný zvláštního zřetele, pro nějž by bylo možno udělit humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu. Dále k námitkám stěžovatelky týkající se k nevztažení překážky vycestování se v souladu s ustanovením § 28 zákona o azylu posuzuje pouze v případě neudělení nebo odnětí azylu. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje žalovaný na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Žalovaný shledal důvody k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a to do doby než bude ukončeno azylové řízení zákonného zástupce Z. M.. Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost dle § 110 odst. 1 s. ř. s. a přiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze, v mezích důvodu uplatněného ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V souladu s ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné /ust. § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák./ nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné /ust. § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák./, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 tohoto zákona. Podle § 16 odst. 2 rozhodnutí zamítnutí žádosti pro její zjevnou nedůvodnost lze vydat nejpozději do třiceti dnů ode dne zahájení řízení o azylu. Z toho se podává, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody obav z věřitelů. Ze žádného ustanovení tohoto zákona nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit

skutečný stav věci dle § 32 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Tomu konečně odpovídá i povaha soudního přezkumu, myšleno odkazem na § 77 s. ř. s., neboť tam založené oprávnění soudu provádět dokazování dotýkající se požadavku plné jurisdikce, se však po výtce váže k předmětu soudního řízení, totiž rozhodnutí vydaného správním orgánem, který je povinen postupovat podle příslušných procesních předpisů. Takto je třeba chápat i ust. § 75 s. ř. s, podle něhož soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázeno zásadou aktivity žadatele o azyl. Z obsahu správního spisu je nad veškerou pochybnost zřejmé, že žalovaný při zjišťování důvodů pro podání žádosti o azyl stěžovatelem postupoval korektně, rovněž poskytl příslušná procesní poučení a v rámci jím provedeného řízení mu nelze z tohoto pohledu ničeho vyčíst. Jestliže až v přezkumném řízení soudním, a to dokonce před kasačním soudem, stěžovatel uvádí další zcela nové důkazy, nelze takovouto situaci považovat za projev pochybení správního orgánu představující vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 s. ř. s., zejm. písm. b). Správní orgán je co do skutkových okolností limitován tvrzeními žadatele o azyl a jinou možnost ani nemá.

Jestliže stěžovatelka namítá ve své kasační stížnosti úmysl uzavřít manželství s občanem České republiky, pak soud připomíná, že manželství s občanem České republiky samo o sobě nepředstavuje případ hodný zvláštního zřetele, pro nějž by bylo možno udělit humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu (4 Azs 6/2003 Sb. rozh. NSS, sv. 1, str. 57). Touto námitkou nemá povinnost se soud zabývat, jelikož jde o tzv. *novum,* tedy skutečnost uváděnou prvně až v řízení před Nejvyšším správním soudem, k nimž se ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží.

Důvodem kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jak stěžovatelka uvedla, jsou vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Soud I. stupně byl však při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody opravného prostředku, které stěžovatel uvedl, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. K tomu soud upomíná, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spisu obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Stěžovatelka v žalobě uvedla důvody, kterými se soud odpovědně zabýval; žalobce měl možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům, případně navrhnout jejich doplnění (§ 33 odst. 2 správního řádu); jak vyplývá z dokumentů založených ve správním spise, žalovaný si opatřil potřebné podklady pro rozhodnutí (§ 32 odst. 1 správního řádu), takže vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci (§ 3 odst. 4 a § 46 správního řádu); k prokazování použil všech prostředků, jimiž lze zjistit a objasnit skutečný stav věci a které jsou v souladu s právními předpisy (§ 34 odst. 1 správního řádu); z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě nichž rozhodoval (§ 47 odst. 3 správního řádu); nic

ze správního spisu nenaznačuje, že by se žalovaný nezabýval touto věcí odpovědně a svědomitě (§ 3 odst. 3 správního řádu). Nejvyšší správní soud neshledal pro výše uvedené nic, co by svědčilo pro důvod pro podání kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Soud neshledal důvodnou ani zcela nekonkrétní námitku stěžovatele dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., dle nějž je rozuměna zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce.

Nebyly zjištěny ani vytýkané vady správního řízení, pro které měl soud I. stupně napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Pokud se po přezkoumání rozhodnutí správního orgánu v intencích soudního řádu správního, onen soud ztotožnil se závěry obsaženými v rozhodnutí žalovaného, když tyto závěry shledal správnými, nezbylo mu, než žalobu proti rozhodnutí správního orgánu zamítnout. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvody uvedené v kasační stížnosti stěžovatelem podřazené pod ust. § 103 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s., nebyly prokázány, a proto podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s., neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně. Případná stěžovatelčina námitka zmíněná žalovaným ve svém vyjádření o závislosti tohoto řízení na řízení žadatele o azyl M. Z. je v době projednávání této kasační stížnosti již bezdůvodná, jelikož řízení zákonného zástupce stěžovatelky bylo u Nejvyššího správního soudu ukončeno rozsudkem č. j. 5 Azs 294/2004 dne 23. 11. 2004 tak, že kasační stížnost zamítl, přičemž stěžovateli – zákonnému zástupci stěžovatelky – azyl udělen nebyl. Není tedy namístě prostor pro aplikaci § 13 zákona o azylu.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Protože úspěšný žalovaný žádné náklady neuplatňoval, resp. mu žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, soud mu nepřiznal náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. dubna 2005

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu